

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 140.

V Ljubljani, v petek 21. junija 1901.

Letnik XXIX.

Kranjski deželni zbor.

(Četrta seja.)

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo ob 9. uri; vlado zastopa dež. predsednik baron Hein.

Za pogorelce v Kropi se dovoli 4000 kron podpore. (Poroč. Kalan.)

Posl. Ažman se v imenu Kroparjev to- plo zahvali za izdatno podporo.

Deželni zbor je nato odobril naslednja poročila:

Učiteljski pokojninski zaklad je imel l. 1899 rednih dohodkov 16.692 gld. 33 kr., stroškov pa 33.114 gld. 20 kr.; čisto premoženje je znašalo 32.744 gld. 8½ kr.

Normalno-šolski zaklad je imel l. 1899 rednih dohodkov 27.938 gld. 94 kr., stroškov pa 454.096 gld. 51½ kr.; v po- kritje primanjkljaja se je iz deželnega za- klada izplačalo 426.157 gld. 57½ kr. Skupno premoženje tega zaklada je koncem l. 1899 v gotovini in glavninah znašalo 112.456 gld.

Kulturni zaklad. L. 1899 so redni izredni stroški znašali 5089 gld. 77 kr., dohodki pa 6733 gld. Za razne kulturne na- mene se je izdalo 2565 gld. 87 kr., za šolo na Grmu 2400 gld. Za l. 1901 se potreb- ščina proračunava na 16.100 kron.

Posojilni zaklad. Čisti odvezni dolg dežele je koncem l. 1899 znašal 3.432.300 gld. in se je od prejšnjega leta zmanjšal za 62.300 gold., stroški so znašali to leto 203.420 gld. Za l. 1901 se potrebščina pra- računava na 406.708 kron.

Pokojninski zaklad dež. usluž- benecv je l. 1899 znašal 2890 gld. 16 kr., dohodki 1726 gld., stroški 1648 gld. Za l. 1901 pa znaša potrebščina 31.996 kron, pokritje pa 35.696 kron.

Poučni tečajji na Grmu:

Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu je predložilo deželnemu odboru posebno poročilo, v katerem utemeljuje potrebo vpe- ljave posebnih poučnih tečajev za odrasle vinogradarje.

Za vinogradnike na Dolenjskem nastajajo pri obdelovanju novih, z ameriškimi trtami cepljenih nasadov neprimerno velike težkoče, bodisi da sami obdelujejo nasade,

bodisi da imajo nameščene vinsčake. To iz- vira odtod, ker ti nasadi zahtevajo intenziv- nega umnega ravnanja, katero se pridobi na podlagi teoretičnega in praktičnega znanja, kakoršnega podajajo le za to ustanovljene strokovne šole. Takih strokovno izvežbanih posestnikov, posebno mladega naraščaja je pa na Dolenjskem malo in poduk po njih se razširja le polagoma. Pač se s potovalnim podukom in s spisi veliko koristnega stori, tudi z oddajanjem cepljenih trt stori se prav mnogo koristnega, vendar nam manjka pre- cejšnega števila vzglednih vinogradov, po katerih naj bi se posebno manj izobraženi del vinogradnikov ravnal tedaj, ko so nasadi že zgotovljeni in zahtevajo vsakoletno pra- vilno obdelovanje.

Da se doseže vzgoja zadostnega števila umnih vinogradarjev, treba je osnovati na deželni kmetijski šoli vsako leto začasni vinorejski tečaj, kateri bi trajal po 14 dnij in katerega naj bi se udeleževali izključno le taki obiskovalci, ki imajo vino- grade ali ki delujejo v vinogradih kot vin- ščaki, torej osebe, ki so v prvi vrsti po- trebne, da se teoretično in praktično izuče v novem vinogradništvu. Da zadobe ti po- poln poduk v vsem potrebnem obdelovanju in da se korenito izuče, treba bi bilo, da pridejo dvakrat po en teden v vinogradniški tečaj, in sicer spomladi enkrat in potem meseca junija drugič. Skušnja pa uči, da bi ta cepilni tečaj v tem času obiskovali po- sestniki vinogradov samo tedaj, ako bi se jim povrnilo stroški, ki jih imajo vsled tega. Ako bi ta tečaj vsako leto obiskalo 20 do 25 vinogradnikov, zadobilo bi se v 3 do 4 letih že prav mnogo teoretično in praktično izvežbanih posestnikov, kateri bi sebi v ko- rist in drugim v vzgled in spodbudo delo- vali in dosegel bi se s tem zaželjeni smoter.

Deželni odbor poklada posebno važnost na izobrazbo vinogradarjev osobito z ozirom na novo kulturo trt z ameriškimi cepljen- kami, in z ozirom na velik kapital, katerega so naši vinogradniki vložili v obnovenje vinogradov, je treba skrbeti, da se z umnim, večšim obdelovanjem ta kapital tudi plodo- noeno iskoristi. Zato predlaga deželni odbor:

Deželnemu odboru dovoli se za dobo petih let letni kredit po 600 kron, s katerim

se imajo na deželni kmetijski šoli na Grmu prirediti začasni poučni tečajji za odrasle vi- nogradarje. Iz omenjene zaloge se imajo revnejšim obiskovalcem poduka podeljevati primerne podpore.

Za šolske zgradbe se dovoli 12.000 kron podpore, in sicer za:

Postojno 2600, Senožče 200, Loški Po- tok 1000, Trava 200, Koč. Reka 200, Ba- njaloka 400, Št. Janž 1200, Št. Jurij pod Kumom 600, Raka 600, Hrovaški brod 500, Svibno 500, Javorje 500, Kokra 500, Ježica 1000, Preska 200, Šmartno pod Šmarno goro 200, Orehova 200, Stopiče 400, Rova 1000 kron.

Poslanec Sch weiger priporoča vladi, naj bi skrbela za strelovode na šolskih po- slopih.

Prošnja za podporo zasebni šoli v Za- plani se izroči dežel. odboru, ki naj se potom šolskega oblastva prepriča o potrebi podpore.

Glede priklad za cestne namene poroča posl. Jelovšek in predlaga:

Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnocestnim odborom, kateri z 20 % pri- klado ne morejo izhajati, za leto 1902 — pri strogo dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenih ter zadostno oprema- ljenih proračunov v okviru za ustanovitev teh prispevkov obstoječih določi brez izdaje posebnega deželnega zakona, — dovoli pri- klade presegaajoče 20 % k neposrednim dav- kom z izvanrednimi dokladami vred, iz- vzemši doklado na osebnih dohodninskih davek ter zaradi predpisa in pobiranja teh priklad ukrene, kar je treba.

Sprejeto.

Prošnja županstva v Horjulu proti zgradbi okrajne ceste iz Podlipe v Žiri se odkloni, ker sploh še ni sklepa o zgradbi.

Prošnja okr. cest. odbora v Višnji gori za razširjenje okr. ceste Ivanča gorica - Mu- ljava se zavrne, ker je neprimerno in nedo- stojno sestavljena.

Prošnja županstva v Strugah za prelo- žitev okrajne ceste Prilipa - Čatež se izroči dež. odboru.

Prošnja županstva v Iškivasi za novo cesto na Gor. Ig se odkloni, istotako prošnja

županstev Morovec Koč. Reka in drugih za okr. cesto iz Koč. Reke v Morovec.

Prošnja posestnikov iz L'love gore za iz- ločitev iz občine Krka in združitve z ob- čino Račna se izroči deželnemu odboru v nadaljno preiskavanje.

Prošnja avstrijskega društva za lon- čarski obrt na Dunaju, da se vpelje manjša oblika za opeko, se izroči dež. odboru v nadaljno poizvedovanje.

C. kr. sodišče v Senožčah je vložilo na dež. zbor prošnjo, naj bi dovolil kazensko postopanje proti poslancu Zelenu. Iz njegove hiše je namreč nekdo odnesel harmoniko. Ljudje so govorili, da je harmoniko baje odnesel neki vojak. G. Zelen je vsled te go- vorice pisal vojni oblasti v Celovec, da naj vojak vrne harmoniko, ako jo je odnesel. Te besede smatral je oče dotičnega vojaka za razžaljive in vložil tožbo proti g. Zelenu. Ker dotične besede sploh niso žaljive in je tožba tudi zastarela, se prošnja zavrne.

Prošnji posestnikov s Pristave pri Tr- žiču in Preloki za dobavo vode se kot po- manjkljivi odklonita.

Dalje se dež. odboru naroča, naj dež. tehnik izdelava načrte za vodovod v Zadlog pri Črnem vrhu in za trebljenje požiralnikov.

Ani Freyer se dovoli i nadalje letnih 50 gld. miloščine.

Društvo v varstvo vinarstva na Dunaju se dovoli 100 K, in pazniku E. Kovačiču se miloščina podaljša za tri leta.

O prošnji okr. cestnega odbora v Tržiču za podporo k preložitvi ceste v Kovorji po- roča posl. Modic in v imenu fin. odseka predlaga, da se prošnja odkloni.

Dr. Schaffner predlaga, naj se prošnja izroči dež. odboru, ki naj stvar še preiskuje.

Prošnja Marije Toman za podporo se odkloni, Mariji Androjne in Marjeti Ahčin se miloščina podaljša za tri leta.

Prošnja vasi Buje za podporo za na- pravo dveh kalov se izroči dež. odboru v primerno rešitev.

Prošnja Jakoba Demšarja iz Stare vasi pri Žireh se izroči dež. odboru z naročilom, da čimprej dež. hidrotehnik na lici mesta potrebno ukrene glede uravnave Račeve.

Dež. zbor je pritrdil, da se plača slug na veliki realki zviša za 220 kron.

LISTEK.

Čari.

Kozaška pravljica. — Malorusko pisal Marko Vovčec (Konec.)

Minilo je leto. Timoša prosi mati:

„Sin, moj sin! Oženi se, moj golob! Zakaj veneš pri meni. Ako tudi žaluješ po njej, ne povrne se. Razveseli mene starko, da končam svoje življenje v radosti, hvaleča Boga in tebe, moje dete.“

„Stara moja mamka! Teško se je meni ženiti, ker ne morem najti take družice, kot sem jo imel nekdanj.“

„Vzemi Himo, sin: to je dobra mla- denka in mene spoštuje! Obdaril jo je Go- spod z mnogo srečo! A tudi tebe ljubi.“

„O, ona mi je prva sovražnica. Ona mi je prerokovala moje nesrečo.“

„O moj dragi sin, kaj se tega spomi- njaš! Vse je božja volja. Kar je ona rekla v svoji žalosti, zaradi tega te to ni zadelo, ampak sojeno ti ni bilo.“

In začela ga je napadati s solzami in s prošnjami in naposled ga je nagovorila, da vzame Himo. Pravijo, da voda kamen

prebije, in tako tudi tu. Govorila mu je in govorila vsak dan, vsako uro: »Oženi se, oženi, poslušaj staro mater, ki te je odgo- jila, ki je izgubila svoje zdravje v skrbi za- radi tebe.“

In Kozak je privolil, zaprosil Himo in z njo oženil...

Starka je dočakala sinah in ne more se je naveseliti: tako ji je odkrita in po- slušna. In postreže ji v vsem, kar je treba, in uboga jo in sluša kot lastna hči. A istotako hodi okoli Timoša, neprestano se suče okoli njega, ne izpusti ga iz oči, dasi je on vedno mrk in čmeren. Hima se na to ne ozira, ampak pazi nanj in mu streže kot lastnemu detetu, a kadar dočaka, da se ji Timoš na- smeši, Bože moj, kakor da jo je solnce ob- sijalo; oči se ji zažare in lice ji zardi.

6.

Nekoč sedi on na vrtu, a žena poleg njega, sedi in molči. Ona mu pogleduje v oči; a on je povsili glavo in se zamislil. Na to se začuje, kako nekaj čivka in čivka! Pogledata, a nad njunima glavama se vijo ptičice. A ena od njih, višje od vseh drugih kroži nad Timošem. On zapazi, kako frfotajo s perutnicami pred njegovimi očmi.

Žena ga prime za roko.

»Ustrelj to ptičico, Timoš«, pravi in pobledi.

»A zakaj naj ustrelim to nedolžno pti- čico-pevčico?«

»Ustrelj jo, Timoš! Ustrelj, dragi moj!« prosi ga ona in mu stiska roko.

»Nečem je ustreliti, škoda, da govoriš.«

»Nečes? Ti ne storiš, kar te prosi žena, ker je ne ljubiš«, izpregovori Hima, a solze mu kanejo na roke, in padale so kot ogenj.

»O, žena«, reče Timoš, »ti imaš ognjene solze.«

»Ker so gorke, Timoš, ali sem jih malo izplakala!«

In zopet ga jame prositi, naj ustrelj ptičico.

No, on je ni poslušal.

»Pojdi preč«, pravi Timoš, »pojdi preč, ti hudobna, lahkoumna stvar.«

Ona se obrne in odide iz vrta.

A ptičica se spušča niže in niže k njemu. Timoš se čudi in tako mila mu je ta pti- čica, da niti oči od nje ne obrne; slušal bi jo in slušal in ne bi se nasitil njenega ti- hega, milega čivkanja. Obide ga neka otož-

nost in solze mu same silijo iz oči. In pade na zemljo in orosi jo s svojimi solzami. Čuje se v višini neki šum. To je črni ga- vran. Razpršil je ptičice in preganja najkra- snejše. Ona leti, kot strela, a gavran jo ob- daja s perotmi, kot z oblaki. Skoči Timoš na noge, ves izven sebe pograbi puško in ustrelj onega gavrana; in on pade poleg Timoša na zemljo. Timoš gleda, gleda, a to ni gavran, ampak njegova mlada žena. Iz- pod leve roke ji curlja črna kri, a v desni drži njegovo prejšnjo drago — mrtvo. Ka- kor je bila na deviški večer ovenčana in oble- čena, taka leži zdaj pred njegovimi očmi Olena, krasna in lepa kot rožica.

Oleno so pokopali poleg cerkve pod višnjo, a ko so postavili križ, zletele so male ptičice, obsele ga od vrha do tal in žalostno žvrgolele. To so bile njene družice, ki so tudi na deviški večer pri njej pele.

Timoš ni dolgo več blodil po svetu. Tuga ga je pokopala. Koča je razpadla, dvo- rišče se je zarastlo s trnjem, vrt je pre- minul, globoki studenec se je zasul. Vse je preraščeno z mahovino in pokrito s pra- hom...

Prisilne delavnice stroški so l. 1899 znašali 100.570 gld. 76 $\frac{1}{2}$ kr., dohodki 89.885 gld. 99 $\frac{1}{2}$ kr., torej primanjkljaj 10.684 gld. 77 kr. Za l. 1901 dež. odbor proračunava dohodke na 178.710 kron, stroške na 193.519 kron, primanjkljaj na 14.809 kron. — Še odobri.

Prošnje vdove O. Globočnik, dr. Artura Perkota in dr. Jos. Wurnerja za pokojnino in doklado se odklonijo; Ivanu Šabecu, bivšemu dež. dšarju, se dovoli 60 kron nagrade.

Konec seje ob 12. uri; prihodnja seja je v torek.

Trozveza.

Da ima trodržavna zveza tudi svoje slabe strani, to dobro vedo v našem ministerstvu za vnanje stvari. Le javno priznati jih nečejo in so skrajno občutljivi, ako se v delegacijah s stvarno kritiko poseže v tajnosti višje diplomacije. Gorje mu, ki se brez pepela na glavi in bosonog ne približa k nemško-avstrijski pobratimiji, ki je »nolli me tangere« za navadnega zemljana. Ako pa je trozveza trdna in močna, kakor most od rezanega kamna, potem ne pojmemo, zakaj in kako bi mogle skromne besede ljudskega zastopnika omajati v temelju to diplomatsko stavbo. Sicer pa se nihče z glavo ne zaletuje ob neprodni zid in vsakdo uvaža blagodat trajnega miru; kar vznemirja duhove, je rastoča zavest, da niso povsem ravnopravni vsi trije zavezniki. So »imponderabilia«, s katerimi ne računata italijanski in nemški prijatelj, kakor je stara in lepa navada med odkritosrčnimi prijatelji in sosedi.

Ali ni javna tajnost, da se s pruskim denarjem v mejah črnožoltih kolov duše kupujejo? Ali je sosed sosedu prijatelj, ako mu po noči ljuliko seje na njivo? In iz te ljulike ne klije le Lutrov osat, temveč se tudi bahato razvija predenica nemške irredente. To prepričanje je 17. aprila izrazil celo presvetli prestolonaslednik. Nemški, to je pruski uradni krogi sicer kakor noj glave utikajo v grm, toda ta pasivnost govori debele knjige in v srcih avstrijskih katolikov ne vzbujajo simpatij.

Dalje so ravno avstrijski Poljaki bili vedno najodločnejši zagovorniki zveze z Nemčijo. Kako jim Prusija plačuje za to ljubav? Da brezozirno zatira in iztirava poljske delavce. Ali naj se Čehi in Slovenci navdušujemo za prusko prijaznost? Mi vemo in čutimo, kaj je pruske politike namen in kam je obrnjena smer. »Bodočnost Nemčije leži ob morju«. Te krilate besede je govoril velik gospod v Nemčiji. In nemški listi so takoj obrnili pozornost na Sredozemsko morje. Ali iz Berolina drži cesta do Trsta ali Genove, tega še niso razkrili. Pijonirji pa so že na delu...

Manj nevarna je časnikiarjev radovednost, kaj tiči za italijansko zaveso. Italijanski poslanci sami jo odgrinjajo ter kažejo občinstvu zaokrožen zemljovid italijanske irredente. Na tem zemljevidu sta Trst in Trident že davno prišita kot ušesi golenicam italijanskega čevlja.

Kot dediči Garibaldijeve oporoke so levičarji v italijanski zbornici vedno odločni nasprotniki zvezi z Avstrijo. Minoli teden je bil na vrsti proračun ministerstva za vnanje stvari. Pala je v šestdnevni razpravi marsikatera ostra in trpka beseda proti Avstriji. Posl. Guicciardini je zahteval, naj Italija zasede Albanijo in Avstriji zapre pot na Balkanu. Konečno je v petek minister za vnanje stvari, Prinetti, uglasil parlamentarne valove in polomil več sulic za trodržavno zvezo. Prinetti je prepričan, da bode Avstrija odjenjala tudi glede vinskih klavzule. To zagotovilo je dal že v avstrijski delegaciji grof Goluchowski. Prinetti je naravnost trdil, da ni dosti vredna politična zveza brez gospodarskih koristij. In te koristi si Italija išče v Avstriji in Nemčiji.

Obširneje je Prinetti govoril tudi o Albaniji ter omenil, da Avstrija v Albaniji nima več pravic nego Italija. Italijani se do zadnjih časov niso mnogo bavili z balkanskim vprašanjem. Odkar pa je črnogorska Elena italijanska kraljica, je za Italijane Adrijansko morje le vaska luža, katero preskoči samosrajčnik. Toda v Albaniji je danes

še turški sultan gospodar in albanski rod si menda ne želi italijanskega ovsenjaka. Toda Skenderbegove trdnjave si ne bodo še osvojili rimski Galci, ker politične gosi so jako duječe in glasne. Avstrija čuva Adrijno in na Balkanu ima svoje zaledje. Ako hočejo italijanski židje drago prodajati mršave mule in okrhnelo moko za armado, naj se obrnejo s ponudbami na Chamberlaina, ki poleg Angležev tudi Bure zalaga z vprežno živino.

Zato menimo, da grof Goluchowski svoji politiki ondi išče strahove, kjer jih ni, a vzrokov noče videti, ki razdvajajo sosede v zvezi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. junija.

Razmere v isterskem deželnem zboru

Deželni zbor isterski se je sošel včeraj na veliko jezo italijanske irredente v Kopru. To svojo nejevoljo je pokazal že dež. glavar Campitelli v svojem otvoritvenem govoru. Pozdravil je prisotne poslance (26. mej temi sedem slovanskih) ter izrazil obžalovanje, da je bil deželni zbor sklican proti pričakovanju v Koper. Vendar se deželni zbor spoštljivo klanja (?) volji krone. Vladni zastopnik namestniški svetnik Fabini je pozdravil zbor v ime vlade v italijanskem in slovenskem jeziku, česar seveda ni storil deželni glavar. Na to se je oglasil zastopnik večine poslanec Bubba z odločnim protestom proti sklicanju deželnega zbora v Koper. V tem protestu se naglašja, da je vlada z dopisom z dne 6. avgusta 1890 naznanila svojo namero, da ne bo več prišla pred dež. zbor s predlogo glede preosnove deželnega štatuta z ozirom na sedež deželnega zbora in deželnih uradov. Vkljub temu je vlada že sedaj sklicala deželni zbor v Koper. V tem vladnem činu uvidi večina žaljenje dež. zbora in pravi, da se je to namenoma zgodilo. V takem položaju italijanski poslanci ne morejo sodelovati v deželnem zastopu. Takoj po prebranju tega protesta je ostavila večina zbornico, vsoled česar je postal deželni zbor nesklepčen. Predsedniku seveda ni preostalo prav nič drugega, nego zaključiti sejo, ne da bi mogel naznaniti, kdaj in če se sploh še snide isterski deželni zbor. — Seje sta se torej udeležili obe stranki; Italijani seveda samo s tem namenom, da se takoj razidejo, Slovani so pa prejšnji dan sklenili, da se udeleže seje, a so istotako hoteli oddati neko izjavo, ki se pa radi nesklepčnosti ni prebrala. Nje vsebina ni znana, mogoče pa je, da so hoteli isto povedati, kar Italijani, z ozirom na nezno razmere v deželnem zastopu. Z zasjedanjem tega deželnega zastopa torej bržkone ne bo nič, vsaj v bližnji bodočnosti ne.

Volitva preosnova za štajerski deželni zbor

ne bo zadovoljila, kot smo že včeraj omenili, spodnještajerskega slovenskega kmeta, ker se prav nič ne ozira na njegove interese. A tudi nemškemu kmetu v tej deželi s tem nikakor ne bo ustrezno. Graški »Volksblatt« pravi, da hoče večina s tem načrtom zadovoljiti samo soc. demokrate s sedmimi mandati, preko kmečkih zahtev je pa šla jednostavno na dnevni red. Da si nemško-nac. stranka zagotovi absolutno večino, namerava poklicati v dež. zastop kar dva nova virilista, poleg rekora tehnike tudi še graškega župana. Imenovani list pripominja, da sicer rad veruje, da bi bili člani sedanje večine najraje sami med seboj, toda pomisliti morajo, da imajo v tem vprašanju besedo tudi drugi. — No zastopniki manjšine bodo bržkone preslabi, da bi odvrnili pretečo nevarnost, upanja pa je nekoliko, da poseže vmes vlada, ki vendar ne more pritrčiti tako pristranskemu načrtu.

Gališki deželni zbor

bo razpuščen glasom poročila lista »Kuryera Lwovskega« že 15. julija, torej takoj po zaključku sedanje sešijske dobe. Nove volitve se vrše po tem poročilu 15. septembra za kmečko, 18. za mestno, 20. za zborniško in 23. septembra za veleposestniško skupino. Ker se glede ostalih deželnih zastopov dosedaj še nič ne poroča, je verjetno, da bodo v Galiciji dobili prvi novo dež. zastopstvo.

Trojna sprava.

Pod tem naslovom so jele priobčevati »Lidove Noviny« vrsto člankov, v katerih se

kaže na trojno spravo, ki se mora dognati v prihodnji parlamentarni dobi, ako se hoče, da bodo uravnane avstrijske razmere na znotraj in na zunaj. Prva mej temi je sprava z Ogri ali avstro-ogerska nagodba, ki se reši parlamentarnim potom, druga sprava z zunanjimi državami, posebno z Nemčijo in Italijo, trgovinske pogodbe in konečno sprava mej Čehi in Nemci. Rešena morajo biti vsa ta vprašanja, a v prvi vrsti poslednje. Da se omogoči rešitev prvih dveh vprašanj, je po mnenju tega lista nujno potrebno, da se nahajajo Čehi v večini. To je pa mogoče, ako se Čehom omogoči ta korak. Čehi se morajo zopet ojačiti in odločno izjaviti: Tudi mi zahtevamo delež na moči in vplivu, tudi mi hočemo biti deležni vlade, ako se nam poprej dajo zanesljiva poročila. Kdor hoče pridobiti Čeha, bo moral pričeti politiko, ki je ravno nasprotna krivici z dne 17. oktobra 1899! Sprava s Čehi je prva potreba, je prva stopinja za vsako nadaljno akcijo. — S tem hoče povedati glasilo dr. Stranskega, da Čehi ne bodo sodelovali pri reševanju prvih dveh spravnih vprašanj, ako se jim ne popravi dotlej krivica v narodnostnem oziru. Radovedni smo, če bo v odločilnem trenutku tudi češki klub vztrajal na tem stališču.

Pomiloščenje ruskih dijakov.

Car Nikolaj je 18. t. m. izdal odlok, ki ga gotovo vse rusko dijaštvo pozdravlja z veseljem. Krivice, ki so se zgodile ruskim »upornim« vseučiliščnikom, se z njim skoro do cela popravijo. Znano je namreč, da so malo ne vse neubogljive dijake utaknili v vojaško suknjo, za kazni so morali postati vojaki, ne da bi se jim ta doba vpoštevala in se jim pozneje olajšalo nadaljevanje izobrazbe. Car je sedaj odredil, da se morajo iz vojaške službe takoj odpustiti vsi dijaki, ki sploh niso sposobni za vojake, ter oni, ki radi rodbinskih razmer uživajo ugodnost oprostitve od vojaštva. Vsi drugi ostanejo sicer še nadalje v vojaški službi, a se jim vsteje cela službena doba, za katero se potem okrajša redna vojaška služba. Za neko kazni se more torej sedaj smatrati le še okolnost, da so bili pozvani k vojakom prej, predno bi sicer bila njih dolžnost.

Kreta se ne prtklopi Grški.

Krečanski nadkomisar princ Jurij je te dni dobil oficijelno poročilo, da štiri velesile, ki so poleg Turčije prevzele nadzorstvo nad Kreto, ne marajo pritrčiti želji krečanske narodne skupščine, ker ne uvidijo prav nikake potrebe preminjati sedanje mejnarodnega položaja, ker bi vsako vmešavanje v sultanove pravice povzročilo veliko nevarnost za mir na vzhodu. Mej Grško in Turčijo bi se zopet vnel razpor. Velesile vztrajajo prej kot slej na tem, da se ohrani status quo in da princ še nadalje izvršuje svoj mandat. — Princ Jurij je odgovoril, da bo na to skupno noto odgovoril vsaki velesili posebe. Koncem tekočega leta poteče njegova triletna doba in takrat bo princ dal gotovo določen odgovor. Mož mora izpolnovati želje velesil in priznati odvisnost od sultana, za vse drugo se velesile ne brigajo.

Nemrti v Kini

so se jeli zopet ponavljati. To velja posebno o pokrajini Čili. Iz Shanghaja namreč poročajo londonskemu »Standardu«, da je višji kitajski častnik Tienlosiang zbral okolu sebe veliko število bokserjev in odpuščenih vajakov ter nahujskal prebivalce raznih utrjenih mest in vasij v jugozahodnem delu pokrajine Čili, naj se ustavijo pobiranju davkov. Nadalje se poroča, da so imele Tienlosiangove čete že več bojev s cesarskimi oddelki, v katerih so bili poslednji poraženi, in da je nevarnost, da se uporno gibanje raztegne tudi po pokrajini Šantung, ako odloži svoje mesto guverner Yuančikaj, kar se splošno pričakuje. Položaj je torej vsekako zelo resen, tem bolj, ker uporni ogenj tli še tudi v drugih delih Kine in potrebuje le nezatnega vetra, da se zopet vname s plamenom. Toli zaželenega miru torej v Kini le še ne bo.

Glasba.

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urednik dr. Gojmir Krek. Založništvo L. Schwentner v Ljubljani. — Ravno kar je izšel prvi zvezek tega glasbenega lista. »Glasbena Zora« je pred krat-

kim prenehala, sedaj ima že naslednika. Skladbe so raznovrstne in imajo res umetniško vrednost. Vrsto glasbotvorov otvarja dr. Benjamina Ipavca pikantna »Poloneza« za klavir; njej sledi Ferjančičev moški zbor »Oj slovenska zemljica«. Iv. pl. Zajc iz Zagreba je poslal pesem za visoki glas »Seljanko, dušo draga!«, Risto Savin za glasovir »Sarabando«, Emil Homel »Fugriano predigro« za orglje. Dr. Anton Schwab je zložil serenado za mešan zbor »Moji devočici«, Karel Hoffmeister »Ločitev«, dvospev s klavirjem, Josip Procházka »Noktruno« za gosli in klavir, Lavoslav Pahor je za moški zbor, bariton in klavir priredil pesem »En starček je živel«, urednik dr. Gojmir Krek je zložil »Slovanski capriccio« za klavir, Josip Procházka pa za srednji glas in klavir pesem »Kaj bi te vprašal«. — Iz tega povrnega pregleda se vidi, da je vsebina res mnogostranska in da je g. urednik zbral okoli sebe dobrih glasbenikov.

Dopisi.

Iz Konjic, 29. junija. (Pogreb raj. Matija Voh) očeta nadžupnika konjiškega je bil izvanredno sijajen. Tudi obilni dež spreveda, hvala Bogu le ni motil. Ker je bila za tisti dan (19. junija) v Konjice toletna konferenca napovedana, se je bila č. duhovščina vsega dekanata ta dan zbrala v Konjicah. Njej so se bili pridružili trije bivši kapelani konjiški, č. gg.: župnik Tomažič, župnik Kuković in kapelan mestne fare slovenjebistriške Alfonz Požar, toraj skupaj nad dvajset mašnikov. Iz nadžupnišča v cerkev je spreved vodil vlč. g. dekan Žičkar iz Vidma, ki je pel slovesne zadušnice. Iz cerkve do pokopališča (grobščja) je pa sprevaljal preč. g. dekan in častni kanonik Hajšek iz Slov. Bistrice. Ta je pri odprtem grobu spregovoril kratko a prav pristrčno nagrobnico, rajnemu v slovo, v obilnem številu zbranim sorodnikom in »pogrebem« pa v veliko tolažbo in radost. Po dokončani svečanosti so se med sorodnike in znanke delile črnoobrobljene podobice z nastopnim berilom:

»V pobožno molitev se priporočajo naš blagi oča Matija Voh po domače: Stari Krulje. Rojeni v Št. Ilji pri Velenji dne 24. februarja 1815 so — pravi deni s sv. zakramenti za umirajoče, v ponedeljek, dne 17. junija 1901 proti l. uri zjutraj v nadžupnišču Konjiškem mirno v Gospodu zaspi. Na XX. obletnico smrti njihove žene, naše nam enako nepozabljive matere Ane rojene Krulje, dne 19. junija ravno tega sv. leta, so bili pri Sv. Ani nad Konjicami slovesno pokopani. N. v m. p.!»

Tržani kakor kmetje, častita duhovščina kakor ces. uradniki, posebno pa v Konjicah bivajoči udje svitle rodbine kneza Windisch-Graetza kazali so veliko pristrčnega sočutja z užaljeno rodbino Voh. Priče temu so bili krasni venci in duhteči sopki, katere so pošiljali mrtvaškemu odru obče priljubljenega starčka.

Slovenska Matica.

126. odborova seja v ponedeljek dne 17. rožnika 1901.

Navzočni: Gospodje Fr. Levec (predsednik); A. Bartel, dr. H. Dolenc, Fr. Finžgar, A. Funtek, P. Grasselli, dr. Janežič, dr. J. Lesar, dr. M. Opeka, R. Perušek, A. Koblar, L. Pintar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, Ivan Šubic, A. Tavčar, dr. Ivan Tavčar, dr. A. Useničnik, I. Vavru, I. Vilhar, Fr. Wiesthaller, A. Zupančič in V. Zupančič (odborniki); Evgen Lah (tapisnikar). Skupaj 27.

Predsednik proglasi sklepčnost in pozdravi navzočne, v prvi vrsti novoizvoljena odbornika gg. Fr. Finžgarja in dra. M. Opeko.

Podpredsednik P. Grasselli čestita v imenu odbora predsedniku k imenovanju za ravnatelja c. kr. učiteljišč, in proseč ga, naj tudi na svojem novem službenem mestu ostane društvu načelnik, kar le-ta z zahvalo obljubi, če mu odbor še nadalje poveri vodstvo društva.

Tajnik poroča, da je dne 31. velikega srpana umrla znana pisateljica gospa Pavlina Pajkova, ki je bila marljiva društvena sotrudnica. »Matica« se je pokojnice spominjala z dostojnim spremstvom ob pogrebu in sožaljenjem sinu profesorju ter prejela od njega za to pismo zahvalo.

Isti poroča o izidu volitev v odbor. Odanih je bilo 416 glasovnic s 500 veljavnimi glasovi. Soglasno so bili izvoljeni gospodje S. Rutar, dr. J. Starè in L. Svetec; po 499 glasov sta prejela gg. P. Grasselli in A. Tavčar; po 498 gg. dr. M. Murko in I. Vavru; 485 g. dr. J. Lesar, 482 g. Fr. Finžgar, 472 g. A. Zupančič. — Navedeni gospodje so torej izvoljeni v smislu § 12. društvenih pravil na štirileta; gospoda dr. M. Opeka s 472 in F. Stegnar s 427 glasovi pa v smislu § 11. odat. 2. opr. reda kot namestnika — prvi na tri, drugi na eno leto. Razen njih so še prejeli gg. dr. Fr. Zbašnik 85 glasov, I. Vrhovnik 27, dr. Fr. Ilesič 26, J. Kostanjevec 11, A. Askerc 7, dr. J. Gruden 3, T. Zupan 2, F. Govekar in I. Svetina po 1 glas. — Vsi izvoljeni gospodje so izvolitev sprejeli, le gospod Stegnar jo je odklonil. Zato se sklene na njegovo mesto v smislu § 10. odst. 5. društvenih pravil za dobo enega leta v odbor poklicati gospoda dra. Zbašnika, ki je pri obnem zboru prejel za njim največ glasov.

Na znanje se vzame, da se je odborniku g. Fr. Hubadu ob njegovem imenovanju za c. kr. deželne šolskega nadzornika poslala iz predsedništva pismena čestitka, c. kr. dvornemu svetniku in častnemu udu Matičnemu, dr. V. Jagiču, pa za zasluge za naklonjeno državno podporo v zmislu sklepa obnega zbora pismena zahvala.

Odobre se brez ugovora zapisniki o 124. redni in o 125. izredni odborovi seji in o 37. rednem obnem zboru. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja odbornika gg. Fr. Finžgar in L. Pintar.

Preide se na volitev upravnštva za upravno dobo 1901/2.

Predsednikom se zopet izvoli g. ravnatelj Fr. Levec, prvim podpredsednikom g. ravnatelj P. Grasselli, drugim podpredsednikom g. kanonik Sušnik, blagajnikom zopet g. dr. J. Starè, ključarjema gg. dr. Lesar in dr. L. Požar. Gospodarski odsek ostane neizpremenjen, književnemu odseku se pa mesto gg. A. Kržiča in dra. M. Murka privzemo gg. Fr. Finžgar, dr. M. Opeka in dr. Fr. Zbašnik.

Na znanje se vzame, da je za lansko leto plačalo 2778 letnikov, za letos pa do slej 643. Od zadnje seje je pristopilo društvu 7 udov na novo.

Knjižnici je prirastlo 53 knjig, zvezkov in časopisov: 6 podarjenih in 47 zamenjanih.

Za založne knjige se je oglasilo 5 prosilcev, katerim je »Matica« vsem ustregla; za darila je prejelo društvo pismene zahvale.

Za »Slov. zemljevid« bo treba novih poizvedb pri drugih avstrijskih in tudi pri vnanjih založnih tvrdkah.

Na znanje se vzame, da se je neka zastarana tirjatev za društvo končno povoljno rešila.

Dvema rokopiesoma se določijo presojevalci in sklene se povabiti pisatelja »Poljudne kemične tehnologije«, da osnuje in predloži svojemu delu načrt.

Ker se nihče več ne oglasi za besedo, zaključijo predsednik sejo ob polsedmih zvečer.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

Duhovniške vesti s Štajerskega. Župnijo v Zg. Kungoti je dobil č. g. Ivan Jodl, dosedaj kapelan pri Sv. Antonu v Slov. Goricah, župnijo v Zabukovju č. gosp. provizor Matija Stoklas.

Imenovanje. Dvornim kapelanom in knezoškofijskim tajnikom je imenovan č. g. dr. Anton Jerovšek v Mariboru.

Slavnostna akademija. Celovski gg. bogoslovci prirede tudi letos slavnostno akademijo, in sicer v četrtek dne 27. junija točno ob 5. uri popoldne po sledečem vsoporu: 1. A. Foerster: »Domu«. Poje moški zbor. 2. Pozdrav predsednika: 3. Smetana: Koračnica iz opere »Prodana nevesta«. Vdarjajo tamburaši. 4. Slavnostni govor. Govori g. Iv. Hornbök. 5. A. Foerster: »Mladi junak«. Poje g. Janko Arnuš s spremljevanjem glasovira. 6. V. G. Brož: »Na valovih Jadranskega morja«.

Vdarjajo tamburaši. 7. Narodne pesmi. Poje moški zbor. 8. M. pl. Farkaš: »Hrvatsko kolo«. Vdarjajo tamburaši. 9. Drugi govor. Govori g. Franc Ozvalič. 10. F. Juvanec: »Pastir«. Poje moški zbor. 11. M. Nerat: »Biseri«. Vdarjajo tamburaši. 12. Sklepne besede predsednikov. 13. J. Aljaž: »Občutki«. Poje moški zbor. 14. Koračnica. Vdarjajo tamburaši. — Prejšanje akademije gg. slovenskih celovških bogoslovcev so si najno vspele. Gotovo se jim vredno pridruži tudi letošnja, in zato je želeli čim največ udeležbe!

Mariborsko učiteljsko. Pismeni izpit na c. kr. mariborskem učiteljskem se vrši ta teden. Ustni izpit bo prihodnji teden. Slovenskih maturantov je letos samo — sedem!

Maturantov na goriški gimnaziji je 25. Šolsko leto se zaključilo 6. julija.

Iz davčnih uradov. Aspirantje pri davčnem uradu gospodje Brajnik Rud., Cigoj Karol, Fonzar Ren., Hauptman Karol in Malnič Artur v Gorici in Katelan Peter v Ajdovščini so imenovani praktikantom ter ostanejo na dosedanjih mestih.

S pošte. Trgovski minister je imenoval poštini višji oficijali poštne oficijale gg. Pavla Gostišo, Lorenca Eržena, Rajmunda Prelesnika v Trstu, Drag. Butovača v Ljubljani, Jožefa Stanko v Gradcu in Jožefa Flereta v Ljubljani.

Karavanska železnica. Iz Celovca, dne 20. junija: Z deli za novo železnico preko Karavank prično že prihodnje dni. Veliki predor iz Podrožice do Jesenic prično vrtati na koroški strani v soboto dne 22. t. m. Bog jim daj srečo!

50 let učitelj. Nadučitelj na tukajšnji II. mestni deški ljudski šoli gospod Fran Raktelj bode v tekočem letu praznoval 50letnico svojega učiteljskega delovanja. Svojo prvo učiteljsko službo je nastopil 15. oktobra 1851 l. na Blokah.

Politični shod v Šmartnu pri Slovenskem Gradcu. Dne 23. t. m. se vrši v Šmartnu pri Slov. Gradcu zborovanje šmartinskega političnega društva pri gosp. Kacu p. d. Luter. Začetek ob 4. uri popoldne. Spored. 1. Pozdrav. 2. Govor: Politika krščanskih kmetov. 3. Govor: Sloga spodnještajerskih Slovencev. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Stroški štajerske dežele za leto 1901 so: 1. Deželni zbor bo stal 47.300 K, 2. deželna uprava 631.503 K, 3. policija (odgon, stanovanje za orožnike itd.) 559.826 K, 4. deželna kultura (ceste in železnice, vodne poprave itd.) 1.348.774 K, 5. v izobrazbo 679.908 K, 6. šole 9.390.218 K, 7. dobrodelni in zdravstveni nameni 4.259.286 K, 8. Slatina (stroškov 327.551 K, dohodkov 397.110 K, 9. Dobra (stroškov 56.657 K, dohodkov 71.240 K itd.). Vsi stroški za leto 1901 so proračunjeni na 19.261.855 K, vsi dohodki za leto 1901 so proračunjeni na 10.226.007 K. Primanjkljaj bo torej znašal 9.035.348 K. Primanjkljaj je znašal l. 1899 7.709.320 K, leta 1900 8.606.548, letos torej 9.035.348 K. — Upravičeno vzklika ob teh stroških »Slov. Gospodar«: »Tako se množijo strahovitost stroškinjaše dežele od leta do leta, neda bi to slovenskemu ljudstvu kaj pomagalo, nasprotno: nalagajo se deželne doklade, da se zatira naš narod. Pri tem ne morejo, da, ne smejo pripomagati slovenski poslanci.«

Umrl je v Petovljah mehanik gospod Angel Gruden, star 28 let.

Pogreb g. Ivana Abrama v Trstu je bil včeraj zelo veličasten. Zastopana so bila vsa slovenska tržaška društva in vsi sloji slovenske tržaške družbe. Tudi slovenskih delavcev je bilo mnogo za pogrebom, ker gospod Abram, dasi premožen in olikan, se ni nikdar sramoval občevati tudi z najrevnejšim delavcem. Mej pogrebi se je opazilo tudi gospoda senatnega predsednika Filipa Abrama, strijca pokojnikovskega.

Štajerski Nemci ne bodo več potrebovali »Schulvereina«, ker njegova dela opravlja štajerski dež. šol. svet. Najnovejša želja tega dež. šol. sveta je, da se spremeni nemško-slovenska štirirazrednica v v št. Ilju v popolnoma nemško šolo.

Ker pa v šentiljsko okolišče spadajo razven »nemške« šentiljske in cirkniske občine tudi tri slovenske: Ceršak, Selnice in Dobrenje, katerih krajni šolski sveti ne pripuščajo, da bi se slovenska šola izpremenila v nemško, je sedaj dež. šolski svet poslal tem trem slovenskim občinam nalog, da si morajo same ustanoviti šolo. S tem bi se te tri občine izluščile iz šentiljskega šolskega okolišča ter dobile lastnega. Šentiljski krajni šolski svet pa bi bil potem popolnoma nemški in njegov prvi korak bi bil, da se se danja štirirazrednica ponemči. S tem pa bi bili tudi vsi otroci iz šentiljske in cirkniske občine na milost in nemilost izročeni ponemčevanju. Ali se torej potrebujejo Nemci šulferejna, ko pa dež. šol. svet dela lako izbornu v njihovem duhu? Po istem načrtu kakor v št. Ilju, dela deželni šolski svet tudi po drugih slovenskih krajih.

Nesreča pri vojaški vaji. Danes dopoldne ob pol 10. je imel okoli Štefanje vasi vajo pionijski oddelek. Pri vaji sta se prekučnila dva čolna, v katerih so bili trije vojaki. Vojaki so se poprijeli vrvi. Prva vojaka so tovariši hitro rešili, po tretjega, ki se je v vrvi zamotal, pa je skočil v vodo nadporočnik Kleinert ves oblečen in v rokah s sekuro, s katero je presekala zamotane vrvi. Nadporočnik je rešil vojaka, a vojaki so morali tudi nadporočnika rešiti iz deroče vode z vrvmi, katere so mu vrgli v vodo.

Laška zagrizenost proti slovenski besedi v cerkvi V seji mestnega sveta je svetnik dr. Cescutti stavil predlog, da se mora mestni svet z vso silo upreti slovenski besedi po goriških cerkvah in da morata biti prihodnji župnik na Placuti in prihodnji kaplan pri sv. Ignaciju italijanske narodnosti. Predlog je bil sprejet enoglasno. Te dni so goriški magistratovci pobirali po Placuti podpise za župnika italijanske narodnosti. Goriški laški občinski svetniki ne bodo dosegli vspeha in se bodo morali pomiriti hote ali nehote. Za nastavljanje duhovnikov in za določevanje jezika besedi božji v cerkvi so že drugi nastavljeni, ki vedo, kaj je njih dolžnost!

Gradašica izstopila Z Dobrove se nam poroča: Včeraj po polnoci je Gradašica izstopila z vso silo. Odnesele je na stotine kvintalov pokošene trave; a še stoječo pa tako zablatila, koder je začela, da bode seno komaj za slabo steljo odleglo. — Prizadeti so vsi posestniki iz Stranske vasi, Svice, Gabrija in Hruševa, kateri imajo svoje košenine ob bregovih Gradašice. Škoda je velika; to pa tembolj, ker se ta nadloga leto za letom ponavlja. Treba bode misliti na to, da se tej vodi vendar le konečno struga uravna. Tudi neizprosni »fiskusi« bi moral nekoliko ozira jemati na take posledice ob osebnih dohodnini!

Sodišče v Slovenski Bistrici brez slovenskih uradnikov. V Slov. Bistrici pride, kakor smo poročali, kot sodnijski adjunkt g. Viljem Kronasser, doslej adjunkt v Puju. Kronasser je seveda Nemec. Sedaj nimajo v Slov. Bistrici pri sodnji — nobenega Slovenca.

Ljubljanske novice. Poročil se bo 26. t. m. v knezoškofijski kapeli koncipist c. kr. dež. vlade grof Friderik Hardeg z gdč. Melito pl. Puteany Draheim. — Za elektriško železnico so že pričeli nabijati na razne hiše potrebne opore za električne žice. — Ušla sta iz Ljubljane, kakor se je brzojavilo na goriško okr. glavarstvo, dva dečka Rafael Kostanjevec, star 16 let, in Alojzij Bašča star 16 let. Ušla sta na bicikljih. — Kaznovan iz vošček. Mestni magistrat je vzel vožnjo hlapcu Al. Mitel. — Kosci odslej ne bodo smeli več stati na Marijinem trgu, ampak se jim je določilo stališče na cesarja Jožefa trgu.

Koroške novice. Na učiteljski pripravnici v Celovcu je razpisano učiteljsko mesto za naravoslovje. — V Javoriji se je ustanovila zasilna (ekspoziturna) šola. — »Bauernbund« bo šele prihodnje nedeljo dne 23. t. m. zboroval v Grabštanju. — Blizu Beljaka našli so dne 3. t. m. na železnični progi čisto raztrgano truplo nezna-

nega moža — Blizu Mostiča se je dne 11. junija utopil 33letni kovaški pomočnik J. Rapoldi. Bolezen je bila vzrok samomora. Zapustil je vdovo s tremi otroci. — V Beljaku so bili zadnji teden troji samomori. — V Rutah pri Zili se je dne 5. t. m. obesil posestnik Sačnik. Zmešalo se mu je.

Slavje v Kopru. Cel ta teden so v Kopru velike slovesnosti v čast sv. Nazariju, prvemu koprskemu škofu in patronu tamonjne cerkve. Letos je namreč trinajst stolet, odkar so našli njegovo truplo, katero še sedaj hranijo. Predvčeranjim je imel v Kopru slovesno sv. mašo Njega eminenca kardinal Missia.

Pojedino so imeli, kakor poroča »Mir«, v Celovcu povodom potrjenja postave o novih železnicah. Ljuba nemškonacionalna gospoda se je ob tej priliki zopet pokazala v pravi luči. Ker je župan Neuner povabil tudi nj. ekscelenco knezoškofa s kanoniki in generala z drugimi vojaškimi dostojanstveniki, nacionalci niso hoteli priti. Tudi Dobernig je udeležbo odklonil, dalje Lemiš in njih pristaši, med njimi tudi predsednik c. kr. kmetijske družbe Čare! Izgovori, s katerimi hoče sedaj Dobernig opravičiti svoje postopanje, so puhli. Pri obedu je svitli knez Rosenberg napival županu Neunerju in med drugim omenjal, da naj so Nemci tudi do Slovencev pravični ter naj se z njimi doseže sporazumljenje. Pa s temi besedami je govornik zadel v Sršenovo gnezdo. Radikalni prenapetneži so začeli govorniku kar na glas ugovarjati in »nemški« župan (laškega rodu) je za tem zopet slovesno izjavil, da si on šteje v svojo dolžnost, »varovati nemški značaj Celovca«. Torej o ravnopravnosti noče slavna gospoda kar ničesar slišati! Župan svojo »vižo« ponavlja že tolikokrat, da mora res vsakomur že presedati. Ali misli, da ga bo to rešilo pred nemškimi radikali? Ravno ta pojedina mu je morala pokazati, da ne, ker je preveč »mladih«, ki preže na njegov županski stolec. — Bakljade zvečer ni bilo, ker je deževalo.

Nov vođovod so napravili v Kobaridu. V kratkem prične delovati.

Izpred celovškega porotnega sodišča. Dne 10. jun. 41letni laški delavec A. Foramiti je dne 19. maja blizu Celovca ubil nekega neznanega delavca. Zato je bil obsojen na 8letno ječo. Radi detomora je bila 42letna delavka Apriessnig obsojena na 6letno težko ječo. 21letna natakarka Marija Dorn, ki je dne 10. januarja vrgla svojega, 3 mesece starega otroka pri Peravi v Dravo, je bila obsojena na smrt. Kot priča je bil tudi zaslišan nezakonski oče, V. Koloros iz Velikoveca. — Dne 11. junija. Župnik dr. J. Amschl v Vetrinju je tožil urednika »Kärnt. Wochenblatt« a, Berčinger-ja radi razžaljenja časti. Berčinger je bil — oproščen. — Dne 12. jun. 23letni delavec Ferd. Mayer je dne 14. aprila v Celovcu delavca Prilaznika pahnul tako, da je leta obležal mrtev. Morilca so obsodili na 2 in pol leta ječe. Zaradi poverjenja je dobil 42letni bivši železniški odpravitelj M. Waltl v št. Štefanu ob Zili 3 mesece zapora. Poveril je zilski železnici 412 K. — 56 let stari dninar J. Krasnitzer je dne 30. jan. t. l. blizu Lebmaha napadel in oropal fanta Hafnerja. Vzel mu je 14 vin. in nož, vreden 40 vin. Ker je bil že prej večkrat kaznovan, dobil je zato 7 let težke ječe. — Dne 13. jun. 37letni Janez Tišič, ključavničarski pomočnik, nazadnje na Plešivcu, je bil radi nenravnosti obsojen na 7letno težko ječo. Prej je bil že 19krat kaznovan. Zaradi tatvine je dobil 53letni A. Dobernig iz Lienca, ki je bil že mnogokrat kaznovan, 9letno težko ječo. Radi nenravnosti je bil 16letni hlapec A. Šlocer in Pobirč ob Trgu obsojen na 15 mesecev težke ječe. — Dne 14. jun. Župnik Val. Kraut na Brnci je tožil urednika Prettenhoferja v Beljaku (»Kärntner Nachrichten«) radi razžaljenja časti. Dasi je moral obtoženi, oziroma njegov zastopnik, sam pripoznati, da je povsem neopravičeno žalil g. župnika, so ga porotniki vendar — oprostili!!

Razveljavljene volitve. Vlada je razveljavila občinske volitve v Kanfanaru.

Koledar živinskih semnjev. Živino-rejci, živinski trgovci, mesarji in drugi so že opetovano grajali občutni nedostatek pomanjkanja zanesljivega izkaza o živinskih semnjih, vršecih se v posameznih deželah.

Ta nedostatek se je tudi v strokovnih listih in družbah grajal. Iz tega se mora sklepati, da interesiranim krogom še ni znano, da se je tem željam že ugodilo. Kajti priloga k naredbenemu listu (Beiblatt zum Verordnungsblatte des k. k. Ministeriums des Innern), katerega izdaja c. kr. ministerstvo za notranje stvari, prinaša od meseca aprila t. leta počenši mesečno obširen koledar živinskih semnje v. Ta priloga, na katero se lahko posebej naroči, velja celoletno 3 krone za oblastva, javne urade in njih uradnike, ter 4 krone za druge naročnike. Naročbe sprejemajo c. kr. poštni uradi in c. kr. okr. glavarstva.

Nov magistrat v tržaški okolici. Mestni svet tržaški je sklenil ustanoviti „Magistratni urad za zgornjo okolico“ s sedežem na Opčinah. Oba sedanja okrajna načelnika in vseh 10 vaških načelnikov v zg. okolici z Lonjerjem vred se odpravijo. Vsem uradnikom novega „Magistratnega urada za zgornjo okolico“ bo zaukazano stalno bivanje na Opčinah.

Povodnji. Iz Celovca: Deževno vreme zadnjih dni je povzročilo po Z g o r n j e m K o r o š k e m zopet velike povodnji. Zila je prestopila bregove in napravila veliko škodo. Travniki in njive so mnogo trpeli. Tudi v dravski dolini je škoda zelo znatna. Deželni zbor se je pečal z vprašanjem, kako se naj opomore oškodovancem. Po višjih gorah je zapadel, in sicer precej globoko, s n e g.

Svinjska kuga se je zopet pojavila v celovski okolici. Pokazala se je najprej v hlevih g. Hatheyera v Št. Petru pod Celovcem dne 10. jun. na svinjah, ki jih je bil kupil na Nižje Avstrijskem. Mnogo svinj so morali zaklati. Svinjski sejmovi v Celovcu so za nadalje prepovedani. V Št. Petru so morali poklati že mnogo svinj; dne 15. jun. so jih iz enega hleva poklati do 70.

Stari bakreni drobiž po 1 kr. in 1/2 kr. se še nadalje pobira za polovično vrednost.

V mestni ljudski kopeli oddalo se je od 8. do 15. junija vsega skupaj 508 kopei, in sicer za moške 360 (pršnih 246, kadnih 114), za ženske pa 148 (pršnih 54, kadnih 94).

Zviti Vsenemci. Jeden najzagrizenejših nemških časopisov je »Odin«, ki se tiska v Monakovem, da se tako izogne avstrijskemu državnemu pravdnistvu. Temu listu je prepovedan prihod v Avstrijo, zato so si Vsenemci izmislili, da so raz odtiskov namenjenih za Avstrijo odstranili ime »Odin« in namestu tega ustavili ime »Schmecks«. Tako so mislili, da pridejo odtiski v Avstrijo, toda avstrijska vlada je tudi »Schmecks« prepovedala in Wolfvcem tako skazila veselje.

Po 30 letih dobil dopisnico. »Narodni Listy« javljajo, da je tvrdka Löbl v Pragi 4. novembra 1870. leta oddala dopisnico na tvrdko Karol Reidl v Budjejevicah. Dopisnico je pošta tej tvrdki izročila še le te dni.

Da se človek ne utopi, svetuje nek list, naj tisti, ki po nesreči pade v vodo, pazi na to, da ohrani roke pod vodo in naj ne maha z rokami po zraku, ker s tem le teži telo pod vodo. Z rokami in nogami naj dela poskuse za plavanje. To ponesrečenca prej utegne rešiti, nego mahanje rok po zraku. Zrak pridržuj v sebi, a kadar ga izpustiš iz sebe in v se, zadihaj hitro.

Maščevanje prebivalstva. Iz Rio de Janeiro se poroča: Družba, ki ima v zakupu tramvaj v San Christovao, je zvišala vožne cene. Ljudstvo je bilo radi tega tako ogorčeno, da je zažgalo tramvajske vozove.

Darovi.

V. izkaz darov

za pogorelce v Gorenji vasi.

Dne 19. in 20. junija: Državni poslanec dr. Ivan Tavčar, 200 K, Dolenc, Kranj 20 K, stotnik Matej Guzelj 100 K, Vinko Majdič, Kranj 100 K, Missler, Bremen 100 K, uredništvo »Slov. Naroda« 10 K, 6 K, 10 K, župni urad Polhov Gradec 40 K, župnik Igo Frtin 14 K, župnik Müller sv. Helena 5 K, župnija Predoslje 30 K 40 h, župnik Berlic, Mošnje 30 K, Marijina družba Žiri 36 K. — Ravno je mesec dni od dne požara. Vkljub vsej vstrajnosti in požrtvovalnosti vstaja Gorenja vas le počasi iz svojih razvalin. Razdelili smo sinoči ves došli živež in vso obleko mej uboge ponesrečence. Bog plačaj vsem dobrotnikom! Pomožni odbor Gorenja vas, dne 20. junija 1901. Matej Pintar, načelnik.

Za pogorelce v Kropi:

V. izkaz.

Darovali so gg: J. Vidic v Ljubljani, obleko, L. in M. Boncelj manufaktura 60 K, A. Rihar obleke 3 kg., F. Sirnik obleke 5 kg., Dipoli, Kranj 2 K, Šim. Ažman, župnik 40 K, Fid. Raihtarek obleke 3 in pol kg., Po I. Fabianu Gričar in Mejač 8 kg. obleke, Župljani iz Kamnegorice 47 K 66 h, Neimenovana 20 h, Marija Gašperin 3 K, Župljani z Dobrave pri Kropi 47 K, Župljani iz Oviš 29 K, Jož. Preša, župnik 30 K, Slav. županstvo v Radoljici nabralo: c. kr. okr. glavar pl. Rubelli 10 K, Roblek, župan 5 K, Ferk, c. kr. sod. svetnik 4 K, Šlibar 1 K, Taučar 1 K, Mar. Hudovernig 10 K, Bulovec 10 K, Gabr. Eržen 2 K, Mih. Zalar 1 K, dr. J. Vilfan 5 K, S. Satori 2 K, L. Fürsager 2 K, A. B. 1 K, F. Korošič 1 K, Rudež, c. kr. notar 10 K, A. 2 K, Neimenovan 2 K, Vinko Hudovernik 10 K, Oton Homan, Fr. Dolžan, Jož. Pogačnik, I. Meršolj, Fr. Pirker, T. Šusteršič, Pavlovšič, darovali več obleke, uredništvo »Slov. Naroda« 14 K 20 h, Ant. Kukulj, župnik 10 K, Jan. Gnejzda, prof. 10 K, M. Jereb, župnik 16 K, Jan. Pfajfar, prov. 12 K, uredništvo »Slovenca« 55 K, župnija Podbrezje 24 K, Fr. Kocijančič, kamnosek 10 K, župnija Bohin. Bela 60 K, župni urad Homec 10 K, župni urad Trnovo, Ljubljana, 18 K, G. J. Ažman, žup. in svetnik za sorodnike 200 K, Gorjanski župljani 115 K, hranilnica gorjanska 50 K, 2 Gorjana neimenovana 15 K, G. Kremžar, mag. svetnik na Dunaju 20 K, G. dež. poslanec J. Ažman nabral pri visokorodnem g. pl. dež. glavarju in dež. poslancih 250 K, Henr. Pohisch, Dunaj 5 K, Tvrđka P. Mühlbacherjevi nasledniki v Borovljah 300 K, Neimenovana 8 K, Jožefina Pogačnik obleke 6 kg., Helena Hafner, obleke 9 kg., G. J. Berlic, žup. 10 K, iz Brezja 10 K, župljani iz Mošenj 76 K, Marija Jelovčan 10 K, J. Šafer, žup. Duplje 10 K, župljani iz Lesc 34 K 60 h, župljani iz Ratec 47 K 15 h, uredništvo »Slov. Naroda« 10 K, župljani iz Dražgoša 50 K, Neimenovan 10 K, Fran. Crobath 6 K, Kar. Schneller 1 K, I. Čop 40 h, Ig. Resch 2 K, I. Gorjanec Primskovo 1 K, Šimon Ažman, obleke 12 kg., A. Sink 890 kg. krompirja, Karol pl. Rus Kranjska gora 7 K, Gospa dr. Jenkova 20 K, Frao Budinek, župan 10 K, E. D. 40 K, župljani Zasip 14 K, župljani Horjul 12 K, Kaznilnica Begunje 105 K, Marinič Fran. Kojsko 3 K, Iv. Müller, žup. 5 K, Hugo Ihl 10 K, Fran. Ivanetič, voj. kurat 4 K, dr. D. Majaron 50 K, Tomaž Zabukovec 10 K, župljani iz Breznice 48 K, Mih. Bogulin, župnik v pok. 3 K, K. Gašperin, nadučitelj, obleke 2 kg. Bog povrni vsem dobrotnikom! — Kropa 20. junija 1901. Za odbor: Fran. Hoenigmann, župnik.

Za pogorelce v Kropi: G. Jan. Z. v Št. Petru na Krasu 10 K. — Šempe-terci na Krasu 10 K. — G. Št. Terškan, kaplan v Št. Petru pri Novem mestu 2 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 21. junija. (C. B.) Cesar je potrdil zakon glede pristojbinskih

olajšav pri premoženjskih prenosih. Zakon se objavi 25. t. m. in stopi s tem dnem v veljavo.

Dunaj, 21. junija. Odlikovanja, katere je cesar podelil povodom svojega potovanja na Češko, se bodo razglasila v nedeljo.

Praga, 21. junija. Za ustanovitev dijaških konviktov za slušatelje praške češke višje šole je podaril predsednik češke cesar Fran Josipove akademije Hlavka 200.000 kron.

Plzen, 21. junija. »Plzenske listy« pišejo, da je cesar na kolodvoru v Benešovu napram dr. Engelu izrekel željo, naj bi se dr. Engel skoro vrnil v državni zbor.

Rim, 21. junija. Sveti oče piše novo encikliko, ki jo izda ob 25letnici svojega papeževanja.

Berolin, 21. junija. Car Nikolaj je vsprejel povabilo cesarja Viljema k velikim vojaškim vajam v Dancigu. Car pride tje iz Kodanja in se povrne pozneje v Wolfgarten.

Petrograd, 21. junija. Rimskokatoliški škof Klopotovski je imenovan nadškofom in metropolitom rimsko-katoliške cerkve za celo Rusijo.

Belgrad, 21. junija. Oficijelni komunikacij javlja, da je car z zadovoljstvom vsprejel naznanilo kralja Aleksandra in kraljice Drage, da bi ga rada obiskala na carskem dvoru. Dan za ta obisk še ni določen.

Belgrad, 21. junija. Včeraj se je čutil v Tarčinu močan potres.

Aleksandrija, 21. junija. Kuga se širi po raznih tukajšnjih pristaniščih. Središče bolezni je v Zagzigu, kjer je tekom meseca obolelo 48 oseb.

London, 21. junija. Angleški listi trdijo, da je Bothova soproga prišla v Evropo, da v imenu burskih generalov od Krügerja zahteva denarja, ki je Burom v Južni Afriki že pošel.

London, 21. junija. »Globe« javlja, da princ Tuan še vedno obvladuje kitajski dvor. Tuan name-rava napraviti državni prevrat, svojega sina proklamirati za cesarja in Kaifongfu za glavno mesto.

Št. 19.673.

Razglas.

Vsled sklepa magistratnega gremija z dné 14. junija 1901 premestilo se je stajališče dela iskajočim poljskim delavcem, koscem, žanjicam itd. odslej z Marjinega trga na Cesarja Jožefa trg.

To se daje na znanje.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 18. junija 1901.

Umrli so:

19. junija. Zofija Maurer, črevljarka hči, 1 1/2 leta, Študentovske ulice 9, jetika.

20. junija. Katarina Jankovič, tovarniška delavka, 65 let, Florijanske ulice 42, jetika.

V bolnišnici:

17. junija. Matevž Juhart, dninar, 33 let, peritonitis tubercul.

19. junija. Anton Hefling, gostač, 70 let, ostarelost. — Valentin Leskovic, umir. rudar, 63 let, morbus Brighii.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavine v mm.
20. 9. zveč.	736.3	15.9	sl. jvzh.	del oblac.	
21. 7. zjutr.	735.1	13.8	sl. jvzh.	oblac.	0.0
2. popol.	734.7	20.8	p. m. szah	sk. oblac.	
Srednja včerajšnja temperatura 16.3					normale: 18.3

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša in najpripravnejše sredstvo za pozlačenje in bronžiranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi bronzni prešek se dobiva v prodajalnici oljnatih barv tvrdke **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 228 2 12—12

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-18 v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona taci strojov v rabi!

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Koledar

katoliškega tiskovnega društva

v Ljubljani sa l. 1901

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h., po pošti pošiljan 10 h. več.

117 26—20

Umetnijski zavod za slikanje na steklo

B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:

cerkvena okna različne izvršitve.

Ceniki in strokovni svet brezplačno.

Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Dunajska borza.

Dne 21. junija.	
Skupni državni dolg v notab	98.20
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlata renta 4%	117.95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	95.40
Ogerska zlata renta 4%	117.90
Ogerska kronska renta 4%, 200	92.95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1670.—
Kreditne delnice, 160 gld.	663.75
London vista	239.70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.45

Dne 20. junija.	
20 mark	23.40
20 frankov (napoleonor)	19.04
Italijanski bankovci	90.85
C. kr. cekini	11.31
3.2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	180.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171.—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	208.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.15
Tisine srečke 4%, 100 gld.	144.—
Dunavske vravnave srečke 5%	258.—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105.50
Zastavna pisma av. osr. rem.-kred. banke 4%	94.25
Prioritetne obveznice državne železnice	425.25
„ „ južne železnice 3%	342.50
„ „ južne železnice 5%	122.—
„ „ dolenskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	397.50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	405.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49.75
Ogerskega „ „ 5 „	25.—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16.65
Rudolfove srečke, 10 gld.	58.—

Se'move srečke, 40 gld.	200.—
St. Genois srečke, 40 gld.	234.—
Waldsteinsve srečke, 20 gld.	395.—
Ljubljanske srečke	60.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	278.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5930.—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	881.—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	158.—
Montanska družba avstr. plan.	457.50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	440.—
Papirnih rubljev 100	253.—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako trebanje.

Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za doseglo kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.